

WYTYCZNE WHO `2016 ZAPOBIEGANIA ZAKAŻENIOM MIEJSCA OPEROWANEGO

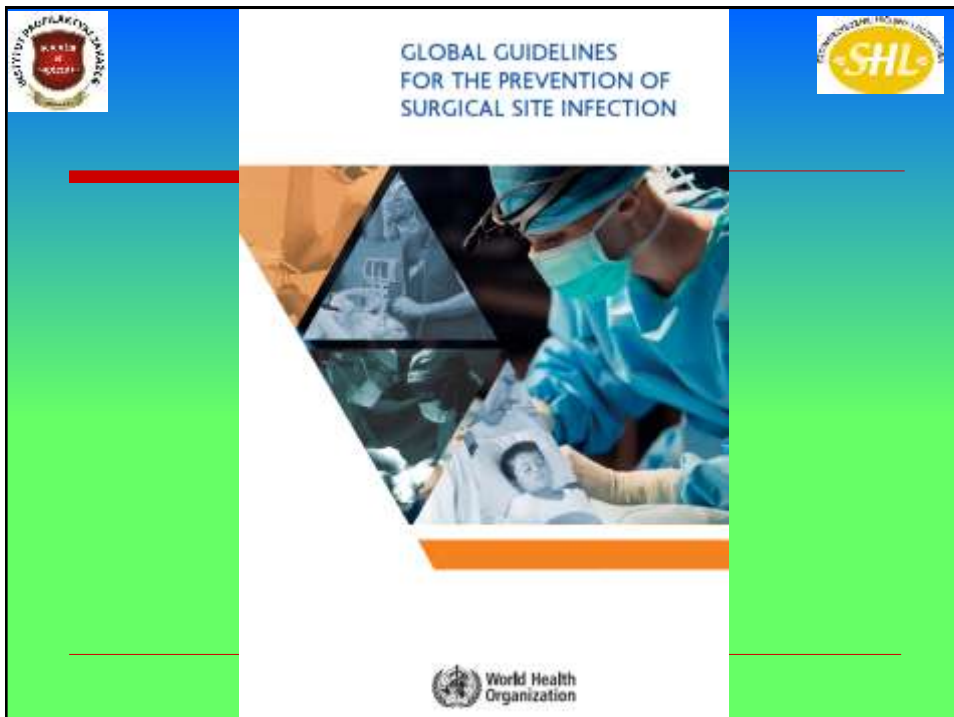

Dr med. Paweł Grzesiowski

STOWARZYSZENIE HIGIENY LECZNICTWA
SZPITAL SPECJALISTYCZNY ŚW. ZOFII W WARSZAWIE
FUNDACJA INSTYTUT PROFILAKTYKI ZAKAŻEŃ

OSSA 7.04.2017

Kąpiel przedoperacyjna	<ul style="list-style-type: none"> • jest elementem dobrej praktyki klinicznej • może być używane zarówno mydło zwykłe jak i mydło przeciwbakteryjne • brak wytycznych dla chusteczek do ciała 	Korzyści nie większe niż ryzyko	Siła zalecenia średnia
Dekolonizacja nosowego <i>Staphylococcus aureus</i>	<ul style="list-style-type: none"> • zastosowanie 2% maści donosowej z mupirocyną w połączeniu z myciem ciała roztworem chlorheksydyny, • u wszystkich pacjentów operowanych, w szczególności przed zabiegami kardiochirurgicznymi i ortopedycznymi • brak dowodów na badań przesiewowych w kierunku nosicielstwa ESBL 	Korzyści większe niż ryzyko w kardiologii i ortopedii	Siła zalecenia średnia
Profilaktyka antybiotykowa przed zabiegiem operacyjnym	<ul style="list-style-type: none"> • w zależności od wykonywanego zabiegu operacyjnego • do 120 minut przed nacięciem skóry w zależności od okresu półtrwania antybiotyku 	Korzyści większe niż ryzyko	Siła zalecenia średnia
Mechaniczne przygotowanie jelita grubego i doustne stosowanie antybiotyków	<ul style="list-style-type: none"> • u dorosłych pacjentów przed planowym zabiegiem operacyjnym w obrębie jelita grubego. 	Korzyści nie większe niż ryzyko	Siła zalecenia średnia
Usuwanie owłosienia	<ul style="list-style-type: none"> • rutynowo nie usuwać • jeśli konieczne - wyłącznie za pomocą strzyżarki • golenie niezalecane, niezależnie od tego gdzie jest wykonane 	Korzyści większe niż ryzyko	Siła zalecenia średnia
Przygotowanie pola operacyjnego	<ul style="list-style-type: none"> • alkoholowy roztwór chlorheksydyny • brak wytycznych dla polimerów antybakteryjnych 	Korzyści większe niż ryzyko	Siła zalecenia niska /średnia
Chirurgiczne przygotowanie dłoni	<ul style="list-style-type: none"> • mydło przeciwbakteryjne i woda albo • alkoholowy środek do dezynfekcji rąk przed założeniem sterylnych rękawic. 	Korzyści większe niż ryzyko	Siła zalecenia średnia
Żywność w okresie okołoperacyjnym	<ul style="list-style-type: none"> • u pacjentów z niedostatecznym stopniem odżywienia przy rozległych zabiegach operacyjnych 	Korzyści nie większe niż ryzyko	Siła zalecenia bardzo niska

Okołoperacyjne przerwanie leczenia immunosupresyjnego	<ul style="list-style-type: none"> • brak zaleceń przerywania terapii immunosupresyjnej przed zabiegiem 	Korzyści nie większe niż ryzyko	Siła zalecenia bardzo niska
Tlenoterapia okołoperacyjna	<ul style="list-style-type: none"> • stosowanie mieszanki oddechowej zawierającej 80% tlenu u dorosłych operowanych w znieczuleniu ogólnym z intubacją, w trakcie zabiegu i 2-6 godzin bezpośrednio po zakończeniu 	Korzyści większe niż ryzyko	Siła zalecenia średnia
Utrzymywanie normotermii podczas zabiegu	<ul style="list-style-type: none"> • aktywne ogrzewanie ciała pacjenta podczas zabiegu 	Korzyści nie większe niż ryzyko	Siła zalecenia średnia
Kontrola glikemii w okresie okołoperacyjnym	<ul style="list-style-type: none"> • stosowanie intensywnej kontroli glikemii w okresie okołoperacyjnym niezależnie od rozpoznania cukrzycy 	Korzyści większe niż ryzyko	Siła zalecenia niska
Utrzymanie normowolemii	<ul style="list-style-type: none"> • stosowanie śródoperacyjnie celowanej płynoterapii celem utrzymania normowolemii 	Korzyści nie większe niż ryzyko	Siła zalecenia niska
Obłożenia i fartuchy operacyjne	<ul style="list-style-type: none"> • barierowe jednorazowe i wielorazowe obłożenia i fartuchy operacyjne • brak zaleceń stosowania folii operacyjnych niezależnie od zawartości środka antybakteryjnego 	Korzyści nie większe niż ryzyko	Siła zalecenia średnia do niskiej
wyroby medyczne do ochrony rany	<ul style="list-style-type: none"> • wskazane w ranach czystych-skazonych, skazonych i brudnych 	Korzyści nie większe niż ryzyko	Siła zalecenia bardzo niska
Płukanie rany	<ul style="list-style-type: none"> • zalecany roztwór jodopowidonu, szczególnie w przypadku ran czystych i czystych-skazonych • płukanie rany roztworem antybiotyku nie powinno być stosowane • brak dowodów na efekty przepłukiwania roztworem soli fizjologicznej 	Korzyści nie większe niż ryzyko	Siła zalecenia niska
Profilaktyczna terapia podciśnieniowa	<ul style="list-style-type: none"> • wskazane profilaktyczne stosowanie terapii podciśnieniowej u dorosłych, przy pierwotnym zamknięciu rany wysokiego ryzyka 	Korzyści nie większe niż ryzyko	Siła zalecenia niska

Rękawice chirurgiczne, instrumentarium chirurgiczne, nici chirurgiczne	<ul style="list-style-type: none"> braku dowodów naukowych dla stosowania podwójnych rękawic, specjalnych rodzajów rękawic, zmiany rękawic i instrumentarium w trakcie zabiegu zalecane nici z triklosanem celu zmniejszenia ryzyka wystąpienia ZMO, niezależnie od rodzaju procedury chirurgicznej. 	Korzyści nie większe niż ryzyko	Siła zalecenia średnia
Przepływ laminarnego powietrza w sali operacyjnej	<ul style="list-style-type: none"> brak dowodów 	Korzyści nie większe niż ryzyko	Siła zalecenia niska do bardzo niskiej
Przedłużone stosowanie profilaktyki antybiotykowej, profilaktyka antybiotykowa podczas drenażu, czas usunięcia drenażu	<ul style="list-style-type: none"> nie należy przedłużać profilaktyki antybiotykowej po zakończeniu zabiegu nie należy przedłużać profilaktyki antybiotykowej z powodu drenażu rany operacyjnej. należy usunąć dren zgodnie ze wskazaniem klinicznym 	Korzyści większe niż ryzyko	Siła zalecenia średnia / niska
Opatrunki specjalistyczne	<ul style="list-style-type: none"> brak wskazań do specjalistycznych opatrunków przy pierwotnym zamknięciu rany operacyjnej 	Korzyści nie większe niż ryzyko	Siła zalecenia niska

OKOLOOPERACYJNA KARTA KONTROLNA

ADAPTACJA WIOSURGICAL SAFETY CHECKLIST

Przed znieczuleniem

ROZPOZNIOSIĘ

Zabieg: planowy nagły

Febwle rtano:

- tożsamość pacjenta
- małe pole operacyjne
- procedurę operacyjną
- zgodę na zabieg operacyjny
- rodzaj znieczulenia

Oznaczone miejsce operowane

Tak Nie

Oznaczone bezpieczeństwo przebiegu znieczulenia

Zapewniono monitorowanie:

- EKG*
- ciśnienie tętnotowe
- ciśnienie tętnotowe krwi*
- saturację*

Alergię:

Tak (jakie? _____) Nie

Przewidywane trudności w utrzymaniu drożności dróg oddechowych / ryzyko aspiracji treści żołądkowej do płuc:

Tak i zapewniono właściwy sprzęt Nie

Szybko krwawienia: >500 ml u dorosłych >700 mg msc. u dzieci

Tak, zabezpieczono płyn i preparaty krwiopochodne Nie

DANE PACJENTA

IMIĘ: _____

NAZWISKO: _____

DATA ZABIEGU: / /

ODDZIAŁ / KOD: _____

Przed nacięciem

OPISZAJĄC

Nowa osoba w zakresie operacyjnym:

Tak Nie

Wszyscy członkowie zespołu operacyjnego dokonują prezentacji:

Tak Nie

Chirurg, anestezjolog, pielęgniarka asystent i operacyjna pielęgniarka: tożsamość pacjenta, miejsce operacyjne, procedurę operacyjną

Właściciel składek pacjenta

Pielęgniarka operacyjna: właściwy zestaw narzędzi

Oczekiwane możliwe odstępstwa od zalecanej procedury operacyjnej tj.: zmiana typu/techniki operacji, wydłużenie czasu zabiegu, zmiana rodzaju znieczulenia, oczekiwana utrata krwi, wzmożenie, zmiana zestawu narzędzi, itp.

zabieg chirurgiczny

Tak Nie Nie dotyczy ze strony anestezjologa

Tak Nie Nie dotyczy ze strony pielęgniarki operacyjnej

Tak Nie Nie dotyczy

Zastosowano i udokumentowano ciotko pericytę profilaktyczną antybiotykową do 60 min. przed zabiegiem:

Tak Nie Nie dotyczy

Zastosowano profilaktykę przeciwwkrzepną*

Tak Nie Nie dotyczy

Kiedy? Data / godzina: _____

Przygotowano wyniki badań obrazowych

Tak Nie Nie dotyczy

STOP!
PYTANIA WAPLNOŚCI

Zanim pacjent opuści boks operacyjny

Realizacja operacyjna i sprzęt pobradowy ustnie:

Należy procedury wykonanej

Zgodnie liczy użytych narzędzi i materiałów

Oznaczone materiały pobradowe badań:

Tak Nie Nie dotyczy

Wystąpiły problematki w trakcie zabiegu*:

Tak Nie

Wystąpiły problemy ze sprzętem lub materiałami technicznymi:

Tak Nie

Chirurg i anestezjolog określili ewentualne problemy związane z przebiegiem postoperacyjnym:

Tak Nie

Wyliczone liczenia operacyjne* ze strony chirurga:

Tak Nie Nie dotyczy ze strony anestezjologa

Tak Nie

Udokumentowano czynniki stanu pacjenta przed przekazaniem o bloku operacyjnego do oddziału / sali postoperacyjnej*:

Tak Nie

Podpis Koordynatora Karty _____

53

* Zestaw standardów Programu Akredytacji Szpitali, Centrum Akredytacji CMJ, Kraków 2018